

Huishoudelijk reglement RKC Ede

1. Inleiding

Naast het huishoudelijk reglement beschikt de commissie over een Verordening op de rekenkamercommissie Ede ¹ en het Visiedocument rekenkamercommissie Ede ². Bij het opstellen van het huishoudelijk reglement is geprobeerd om zoveel als mogelijk overlap met deze documenten te voorkomen.

2. Werkterrein, doelgroepen en positie

- Het werkterrein van de commissie strekt zich uit over alle organen, organisatieonderdelen en beleidsterreinen van de gemeente.
- De belangrijkste doelgroep van de commissie is de gemeenteraad van Ede. Verder wil de rekenkamercommissie voor de bevolking van gemeente Ede zichtbaar maken of publieke gelden efficiënt, effectief en rechtmatig worden besteed en wat het resultaat is van de beleidsvoornemens van het gemeentebestuur. Naast de individuele burgers worden tot de Edese bevolking ook ondernemingen en maatschappelijke organisaties gerekend. Daarnaast profiteren ook het college, het ambtelijke apparaat en andere rekenkamers/rekenkamercommissies van de werkzaamheden van de rekenkamercommissie Ede.
- De rekenkamercommissie heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Deze onafhankelijke positie blijkt uit de onafhankelijkheid van de leden, dat de commissie bepaalt welke onderwerpen worden onderzocht, hoe het onderzoek wordt ingericht en hoe er wordt gerapporteerd. Ten slotte beschikt de commissie over een eigen budget.

3. Vergaderen

- De rekenkamercommissie neemt alleen besluiten wanneer er minimaal drie leden aanwezig zijn.
- De reguliere vergaderingen van de commissie vinden afwisselend op een donderdagmiddag of –avond plaats. Het betreft altijd een donderdag dat er een Politieke Dag Ede (PDE) is. In deze vergaderingen bespreekt de commissie onder meer de stand van zaken van de lopende onderzoeken.
- De secretaris van de commissie zorgt dat de commissieleden tijdig over de vergaderdocumenten kunnen beschikken (idealiter worden deze documenten een week voor de vergadering in Notubox geplaatst).
- De secretaris stelt de conceptagenda voor de vergadering in overleg met de voorzitter op. De agenda is ingedeeld volgens een vast stramien. Bij een agendapunt is, wanneer van toepassing, de reden van agendering aangegeven.
- De secretaris maakt van de vergadering een beknopt verslag.
- Het voorzitterschap rouleert onder de commissieleden.

4. Uitgangspunten onderzoek

De commissie hanteert bij haar onderzoek de volgende uitgangspunten:

- Het verzamelen van gegevens/feiten vindt op een zorgvuldige wijze plaats (d.w.z. betrouwbaar, volledig en nauwkeurig);
- Feiten worden los van persoonlijk inzicht of zonder waardeoordeel, op een objectieve wijze verzameld of geanalyseerd;
- De feiten worden beoordeeld en inzichtelijk geanalyseerd op basis van een expliciet normenkader (transparante oordeelsvorming).

5. Onderwerpselectie

De commissie inventariseert mogelijke onderwerpen voor onderzoek bij de raadsfracties. Daarnaast houdt de commissie ook zelf thema's bij die spelen in het lokale bestuur. De Edese burgers kunnen ook ideeën

¹ In de verordening komen de volgende onderwerpen aan bod: de samenstelling van de commissie (artikel 1), de zittingsduur van de leden (artikel 2), de vergoeding die de leden ontvangen (artikel 3), de taak/werkveld van de commissie (artikel 4), de onderzoeksobjecten (artikel 5), het secretariaat (artikel 6), informatieverstrekking (artikel 7), de vergaderingen (artikel 8), de besluitvorming (artikel 9), rapportage (artikel 10) en het budget (artikel 11).

² In dit document gaat de commissie onder meer in op de missie en ambitie die zij heeft en de onderzoeksinstrumenten die zij inzet.

voor onderzoek aandragen. De raad kan de rekenkamercommissie verzoeken naar een specifiek onderwerp onderzoek te doen.

De commissie hanteert bij de selectie van de onderzoeksonderwerpen de volgende criteria:

- De maatschappelijke relevantie van het onderwerp. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan onderwerpen die in de landelijke politiek aandacht krijgen.
- De mate van risicogevoeligheid van het onderwerp. Hierbij kan gedacht worden aan garantiestellingen, gesubsidieerde instellingen of verbonden partijen.
- Het financiële belang dat met het onderwerp is gemoeid. Een onderwerp waar veel geld aan wordt besteed is interessanter om te onderzoeken dan een onderwerp waar weinig of incidenteel geld aan wordt besteed.
- Naast de bovenstaande selectiecriteria worden onderzoeksvorstellen ook beoordeeld aan de hand van de volgende aandachtspunten: de lengte van de beleidsperiode, het leren voor de toekomst en een evenwichtige verdeling van het onderzoeken over de organisatieonderdelen en beleidsterreinen.
- Ten slotte moet er bij de selectie van de onderzoeksonderwerpen sprake zijn van twijfel over de doeltreffendheid en/of doelmatigheid en/of rechtmatigheid.
- De commissie motiveert - in haar jaarplan en de opzet van het onderzoek - waarom zij naar een bepaald onderwerp onderzoek doet.
- De commissie roept via haar website en via het huis-aan-huisblad Ede Stad de Edese burgers op om onderwerpen voor rekenkameronderzoek aan te dragen.

6. Onderzoeksinstrumenten

- Oriënterend onderzoek. Voor het opstellen van een onderzoeksopzet verricht de commissie een vooronderzoek (d.w.z. het bestuderen en analyseren van relevante documenten en literatuur en oriënterende gesprekken met sleutelfiguren). Eventueel resulteert een oriënterend onderzoek in een raadsbrief.
- Vervolgonderzoek. De commissie voert in dit geval een onderzoek uit naar de doorwerking/de implementatie van aanbevelingen op basis van eerder rekenkameronderzoek.
- Onderzoek. De commissie kan op basis van een vooronderzoek naar een nieuw onderwerp besluiten tot een diepgaand onderzoek. Veelal resulteert een dergelijk diepgaand rekenkameronderzoek in een onderzoeksrapport.
- Kort onderzoek (quick scan). Dit type onderzoek kan bijdragen aan de relevantie van de aanbevelingen en de snelheid van het beschikbaar komen van de onderzoeksresultaten.

7. Onderzoeksopzet

- De onderzoeksopzet bevat in elk geval de volgende onderdelen: de aanleiding en het doel van het onderzoek, de centrale vraagstelling en de deelvragen, het normenkader, een afbakening van het onderzoek, de onderzoeksmethoden en een planning.
- In een startgesprek met de gemeentesecretaris wordt de definitieve onderzoeksopzet besproken. Tijdens dit overleg wijst de gemeentesecretaris voor het onderzoek een ambtelijk contactpersoon aan.
- De onderzoeksopzet wordt ter kennisneming aan de gemeenteraad en het college toegezonden.
- De onderzoeksopzet vormt het uitgangspunt voor het onderzoek. Tegelijkertijd wenst de Rekenkamercommissie een zekere flexibiliteit te behouden. Gaandeweg het onderzoek kan namelijk duidelijk worden dat het niet (meer) mogelijk of niet (meer) opportuun is de onderzoeksopzet in de bestaande vorm uit te voeren. De commissie behoudt zich in dit geval het recht voor de onderzoeksopzet aan te passen. Wanneer er substantiële wijzigingen in de onderzoeksopzet worden aangebracht, zal dit worden meegedeeld aan de raad, het college en de gemeentesecretaris.

8. Uitvoering onderzoek

- Bij de start van het onderzoek worden één of meer leden van de commissie aangewezen als primaathouder van het onderzoek³. De primaathouders zijn actief betrokken bij het onderzoek, sturen dit aan en fungeren als klankbord voor de secretaris. De secretaris is verantwoordelijk voor de dagelijkse voortgang van het onderzoek.
- De commissie voert voor een deel de onderzoeken zelf uit. Wanneer dat met het oog op specifieke deskundigheid nodig is, wordt externe expertise ingehuurd.
- Een interviewverslag wordt altijd ter goedkeuring aan de geïnterviewde voorgelegd.
- Tijdens het onderzoek vindt er zo nodig een werkoverleg met de primaathouders van het onderzoek, dan wel een afstemmingsoverleg met de commissie, plaats.
- Gedurende het onderzoek informeert de secretaris c.q. de externe onderzoeker de commissieleden regelmatig over de voortgang van het onderzoek.

³ Dit geldt ook voor de oriënterende en korte onderzoeken.

9. Samenwerking met externe onderzoeksbureaus

- Wanneer de commissie besluit om een onderzoek uit te besteden zal zij op basis van een offerteaanvraag bij tenminste drie onderzoeksbureaus een offerte opvragen.
- In de offerteaanvraag zijn onder meer de planning en de gebudgetteerde kosten van het onderzoek vermeld.
- Op basis van de ingediende offertes worden tenminste twee onderzoeksbureaus uitgenodigd om hun offerte te presenteren.
- Na de selectie van het onderzoeksbureau wordt de opdrachtverlening (met de aanneemsom) schriftelijk bevestigd. De commissie selecteert het bureau op basis van prijs én kwaliteit.
- Belangenverstrengeling wordt te allen tijde voorkomen. Een onderzoeksbureau mag gedurende het rekenkameronderzoek geen andere activiteiten voor de gemeente Ede verrichten. Dit verbod geldt tot het moment dat de raad een besluit heeft genomen over het desbetreffende onderzoek.
- De opdrachtverlening vindt plaats op basis van de algemene inkoopvoorwaarden van de gemeente Ede.
- De secretaris vormt het primaire aanspreekpunt van het onderzoeksbureau.
- De rekenkamercommissie is eindverantwoordelijke voor het onderzoek. Dit betekent dat de commissie de regie heeft in het onderzoek en verantwoordelijk is voor de vorm en de inhoud van de eindrapportage.
- Het is het onderzoeksbureau niet toegestaan om buiten de Rekenkamercommissie om contact op te nemen met derden over de voortgang of resultaten van het onderzoek.
- De externe communicatie na afloop van het onderzoek verloopt via de commissie.

10. Rapportage

- Het uitgangspunt van de onderzoeken is transparantie. Het moet helder zijn hoe de rekenkamercommissie tot haar eindoordeel komt. Elke rapportage bevat een verantwoording over de wijze waarop de commissie het onderzoek heeft verricht. In de rapportage wordt onderscheid gemaakt tussen normen (criteria), bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Wanneer in de tekst wordt gerefereerd aan een bepaald document of een gesprek dan wordt deze bron vermeld.
- Er wordt gestreefd naar een korte en bondige rapportages, leesbaar voor een breed publiek.
- De commissie is eindverantwoordelijk voor de inhoud van het rapport. Het rapport is herkenbaar als rekenkamercommissierapport. Wanneer het onderzoek is begeleid of uitgevoerd door een extern bureau, dan wordt dit vermeld. De eindverantwoordelijkheid van de commissie houdt tevens in dat de commissie zelf haar conclusies en aanbevelingen formuleert.

11. Ambtelijk en bestuurlijk wederhoor

- De verordening op de Rekenkamercommissie bepaalt dat de commissie zorg draagt voor de toepassing van het beginsel van hoor en wederhoor. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een technische reactie en een bestuurlijke reactie.
- De rekenkamercommissie biedt allereerst de mogelijkheid tot een technische reactie. Dit betekent dat de betrokken afdeling(en) de mogelijkheid krijgen het conceptrapport te controleren op feitelijke onjuistheden. Hiervoor wordt een reactietermijn in acht genomen van twee weken. De commissie verwerkt vervolgens gebleken feitelijke onjuistheden in het conceptrapport.
- Vervolgens wordt het definitieve rapport opgesteld inclusief oordelen en aanbevelingen. Dit rapport wordt om een bestuurlijke reactie aan het college van B en W voorgelegd. Hiervoor geldt een termijn van twee weken, tenzij de Rekenkamercommissie meent dat er valide redenen zijn om hiervan af te wijken.
- Naar aanleiding van de bestuurlijke reactie stelt de rekenkamercommissie een nawoord op. De bestuurlijke reactie met het nawoord van de commissie wordt opgenomen in het eindrapport.
- Het eindrapport wordt aangeboden aan de gemeenteraad, vergezeld van een aanbiedingsbrief.

12. Onderzoeksplan en jaarverslag

- De commissie stelt jaarlijks een onderzoeksplan op en brengt dit ter kennisname van de gemeenteraad. Daaruit blijkt onder meer welke nieuwe onderzoeken de commissie het komende jaar wil uitvoeren.
- De commissie brengt na afloop van elk kalenderjaar een jaarverslag met een financiële verantwoording uit, waarmee zij verantwoording aflegt aan de gemeenteraad van Ede. Het jaarverslag verschijnt het eerste kwartaal na afloop van het verslagjaar (in ieder geval voor 1 april) en wordt toegestuurd aan de raad.

13. Communicatie

- De primaathouders van het onderzoek presenteren de onderzoeksresultaten tijdens een informatieve bijeenkomst aan de gemeenteraad.
- De primaathouders - en eventueel de overige commissieleden - zijn tijdens de behandeling van het onderzoeksrapport in de oordeelvormende vergadering aanwezig om een toelichting te geven op het rapport.
- Met de auditcommissie vindt afstemming plaats over de keuze en de uit te voeren onderzoeken.
- Ieder najaar maakt de commissie een ronde langs de raadsfracties om te horen welke onderwerpen er bij de fracties leven voor rekenkameronderzoek.
- Ieder jaar bezoekt de commissie het presidium om onder meer een toelichting te geven op lopende en geplande onderzoeken.
- De rekenkamercommissie verstuurt normaliter tegelijkertijd met het uitbrengen van het onderzoeksrapport een persbericht. Het persbericht wordt in overleg met de communicatiemedewerker van de griffie opgesteld.
- Het onderzoeksrapport wordt na behandeling in de raad geplaatst op de website van de commissie. Het rapport wordt verder aan alle betrokkenen toegezonden.
- De voorzitter van de commissie is de woordvoerder die de media te woord staat. Hij kan zich laten bijstaan door een commissielid dat zich met het onderzoek heeft beziggehouden. Zo nodig besluit de rekenkamercommissie om een persconferentie te houden.
- De voorzitter onderhoudt de externe contacten, tenzij anders is besloten.

14. Evaluatie en natraject

- Eén keer in de twee jaar evalueert de rekenkamercommissie haar werkwijze. Van de resultaten doet de commissie mededeling in haar jaarverslag.
- De commissie evalueert daarnaast ieder rekenkameronderzoek.
- Voor de effectiviteit van de rekenkamercommissie is het van belang te volgen wat er met de rapporten wordt gedaan. De commissie volgt op dit punt de tussentijdse ontwikkelingen. Wanneer de commissie constateert dat er onvoldoende gevolg wordt gegeven aan haar aanbevelingen, kan zij de gemeenteraad hierop attenderen. Zo nodig stelt de commissie een vervolgonderzoek in.